

دۆلەت گۈنەھىسى

www.dawlat.org

www.dawlatkifap.com

تۆھپىدە ياتقاندە قىدىمىسى ئىسىم ۋە قوليازما ناسىتى

۱-ب کتابی

کاشغر شهزیده باسیلدی

S.M.S. MISSION PRESS, KASHGAR.

1914.

ئۇلاد گۇرۇپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

تۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي نەسەر ۋە قوليازمىلار ئانىسى

۱-ب کتابی

۱
ا ت ب ک
ا ق د ک

قا با کا

۲

پ پ نشا ل ن
پ پ ث ل ذ
پا فا لا فا

و	ز	ر
و		

را زا وا
 بو تو نو کو پو رو زو

م	ف	ق
م	ف	ق
ما	فا	قا
مو	فو	قو
ماز	فاق	قاات

ثا ما بو با پو فا تو کا
 لا ال زا از تا ات
 قا اق فا اف را ار
 بو اق ات

ش	س	سی
شه	سه	سیدی
شا	سا	سیا
شو	سو	سیو
اش	اس	سی آی

ح خ ج چ
 ح خ ج چ

حا خا جا چا
 حو خو جو چو

خا اخ جا اج چا اچ
 ات سا بو مو سو

ژ د ی

ژا دا
 اژ اد

ژی دی یی

بی کی لی ذی ری زی
قی فی می شی سی چی

۹

ن ط ظ ۴

ن ط ظ ۵

ذا طا ظا ها

ان اط اظ اه

ذو طو ظو هو

ذی طی ظی هی

۱۰

سو از. اش از مو. بو سو مو یا اش

مو. شو آی مو. آی شو. بو اق اط.

سو و اش . شواچ اط . بولی مو .

۱۱

۴	غ	ع
۵	ف	۵
۴		
غە	فا	عا
	اغ	

قه نه حه چه په به
 دا ده لاله تاته کا که
 خو غه غا غی .

۱۲

گی	ض	ص
گ	ض	ص

— ۱ —

گا	ضا	صا
اگی	اض	اص
گو	ضو	صو
گی	ضبی	صبی
گه	ضه	صه
ا-کا	ا-نا	ا-تا

۱۳

ا-غا ا-لا ا-یا ا-چا

ا-دا ا-را

با-با

دا-دا

پو-تی قو-تی تو-طی

بی-بی

می-وہ

ر	ر	ز
ر	ر	ز
ر	ر	ز

تار	ار	تا	یار	ار	یا
سار	ار	سا	بار	ار	با
تاز	از	تا	باش	اش	با
نان	ان	نا	یاز	از	یا
کان	ان	کا	باس	اس	با
خان	ان	خا	یان	ان	یا

تور	تور
-----	-----

موز	توز
-----	-----

قى - يىز

قىز

نور خان بار مو. نور خان بار. فان
 بار مو. فان بار. موز و توز و اش
 بار مو. اش بار و می-وه بار. اتا انا
 بار مو. اتا انا و اکا بار. یاز-دا می-وه
 بار مو. الا باش بار مو. تاز بار.

وا او

قال	سال	حال	مال	شال	نال
قول	بول	شول	تور	فور	نور
یول	بول	سول	تور	شور	قور
اول	اوت	اوق	اون	او-غری	

اوند

پوت قاش زور تاي توز لاي توي
باي قوي تاي توپ يام قوم
قول يوق توق شوك موز اوند
واي

۱۷

چول كول بول سوز كوز سوي
جول كول كون كوز سوت حوت
پد قد بت

اور

توز تاز بت توز قد گل ساك
يوم توت سال كور تور كور فوز
يوز اوت مال پد بول تون باب
اون بوز توك

سَي	پِي	بَس	سَن	کَم
چِت	بِن	بِر	سِن	کِم
اَوز	اَوْت	اَوْن	اَوْر	اَوْن
لَب	کَب	تَب	کَت	بِگ
بَار	بِر	مِن	گُول	کَل
پُد	بُنْت	شَک	حَق	یِر
یِد	یِد	بَد	سَد	تَر
دوم	قوم	لام	سوز	کوز

هم هی-هی

بِر گُل بَار . بَر از پُد بَر . پُد
 از کَب کُوپ . سِن کَل . مَن بَار . بای م
 بَار مَو . بای یوق دور .

ل ن م

نا-خوش یا-قوت با-تور

سو-غە تو-بە غو-لاچ

ک-تاب ج-تاب ش-راب

ج-نوب او-زون او-زون

مید-وہ زید-ان گید-لام

یا-نیم تید-ریک غ-ریب

دا-کہ خا-سە ما-ھوت چا-رک

با-زار قز-ان اخ-شام پار-چە

ح-ساب تە-حجُب بىر-لە اون-بش

قال-ماق او-ران قز-بان گز-مال

بىر-ماک کل-ماک خ-دا دى-ا

ساد - ما تو - لا طا - ناب شید - نمه
 قَر - یق گیر - ده بد - با بد - با - غه
 بلا سنده نمه

۲۰

اوی - ده بلا باره اوی - ده بش بلا
 بار دوره نور خان بار تور خان بار قَر -
 بان بک بار یول - بارس ا - خون بار و
 قا - در بای ۴ باره یول - ندا نمه بار یول -
 ده تاش و قوم باره قرا قز - اندا نمه
 باره قرا قز - اندا شور - با باره بو بلا -
 غه نمه بر - دوک . بو بلا - غه نان ببله
 چای بر - دوک . اول آ - دم سنک - ا نمه
 بر - دی . اول آ - دم منک - ا اون پل - لوق
 بر کیر - ده بر - دی . بو کون قوی

بو-لا-دورر مو. بو کون اول اویدە
قوى بو-لا-دورر. من هم بار-سام
بو-لا-دورر مو. بو-ماس.

۲۱

فك

اونك چونك قونك دونك يونك
تانك مانك قانك سانك وانك

جينك چينك ميند نينك
دَنك تَنك رَنك كَنك

اونك قو-لوم سول قو-لوم بىرلە تَنك دورر
چونك دَنك-دە مينك اوى بار. خۇ-دا
چونك دورر. سانك-دا قانك بار مو. قرا
رَنك بار مو. رَنك بو ير-دە يوق دورر.

پ	ت	ث	س	ب
صارت	تارت	تورت	سورت	یورت
ثلث	قرق	وقت	سرت	کنت
تنج	پست	رزق	قیغ	جزم

درخت خَلق

س - فر	س - بد	ش - هر	ج - دل
سفر	سبد	شهر	جدل
ح - ساب	ذ - نجات	ذ - نخود	خ - میر
حساب	نجات	نخود	خمیر
کپ - کیر	ه - مان	تک - لیف	م - قال
کپکیر	همان	تکلیف	مثقال
ال - ته	قیس - قه		
الته	قیسقه		

دَر - بَند - جَد - كَل - كَم - بَد - غَل - مَ - حَكَب - بَت
دربند جنكل كمبغل م محبت

اھ - ما حَص - صَه
اُمّا حصّہ
اؤ - ول
اؤل

جنتی

۲۳

لا - زِم - لِيَق - دا - چَد - دِيَك - كِي - بِك - دَه
لازم ليق داچنديك كيپكده

حَ - سَا - بِيَم - ذَ - جَا - تِيَنَك - حَ - مِيَر - غَه
حسابيم نجاتينك خميرغە

يُورَت - لَار - نِي سُوَرَت - مَا - سَام تَارَت - مَا - دُوَق
يورتلارنى سورتماسام تارتمادوق

مِث - قَا - لِيَم - نِي تَا - زَا - لَاش - مَاق
مثقاليمنى تازالاشماق

- ۱۸ -

گنت - لار - نینک - صو - رت - فی

گنت لار نینک صورت فی

چ - د - لینک

جد لینک

ش - ه - لار - ده - س - ف - رینک - فی

شهر لار ده سفرینک فی

س - ب - دیم - دین

سبدیم دین

لو - لو - لو - قو - تاز

لولو قوتاز

۲۴

عا ا ا ای

عا - لم - طعام - اُس - تاد - ا - مید

اِبْن اِذْ - سَان اِ - مَام اِذْ - حَجِيذ
اَيْر اِذْ - كَان اِذْ - كِي اَيْر - دِي

اِذْ - رِيْم اَيْر - تَه كَلَا - دُور - اِذْ - كِي
اِسْتَان بَار - خُ - دَا اِذْ - سَاذْ - غَه اِذْ - صَافِي
بَ - رِيْب دُور -

اِ - مَام - نِيْنِك كِ - حَجِيْكَ اوْغ - لِي اِذْ -
رَا - هِيْم كَ - سَل بُو - لُوْب قَا - غَان اِذْ -
كَان . اوْل بَر كُو - نِي اِ - تَا - سِي - دِيْن
اِزْن سُوْر - مَای هَ - مَه او - زُوْم - نِي يَ -
دِي . اَس - تَا - نِيْنِك اوْغ - لِي هُ كَ - لِيْب
يِب اَل - مَآ - سُوْن دِيْب بُو - لُوْنِك - دَا
اوْ - تُو - رُوْب يَ - دِي . اِيْم - دِي اَيْر - تَه
غِ - چَه يَا - تَا - دُور - غَان چَا - غِي بَار -

مَ - نینک دا - دام سو - دا - گر کِ - شی
 دور - هر کونی با - زار - دا سو - ده قید -
 لا - دور - دادام بوله انام منک - ا اِد - را -
 هم دیب ات قو - یوب دورلار - دادام -
 نینک بر انا - سی - بار - اول مَ - نینک
 چونک انام بو - لا - دور - انی حُر - مت
 قید - لا - میز - او - زی تو - لا قَ - رید - غان
 کُھ - نه سال کِ - شی بولا - غان او - چون
 هیچ ایشانی قید - لا - ماید - دور - من
 کوز - ده مک - تب - کا با - زور من - اخ -
 شام - دا دادام با - زار - دین یا - نیب
 کلا کا - ده انک - ا اور - کا - نیم - نی
 او - قوب بَ - زور من - دادام منک - ا
 ک - تاب کا - خَد ا - لیب بَ - را - دور -

دادام اوبدان او - قو - سانك پات م - لا
بولور سن ديدور .

۲۶

كا كه كي كه

بو كون دادام اي - تيب دور كه با -
زار - دا - دا - كه يوق اي - كان . مونيئل
او - چون من خفه بولدوم چوز - كه دادام
م - نكا عيد - ليق - قه بر سلّه اليب بر -
ماكچي بولوب ايردى . چونك انام مو -
نى انكلاب منكا ايتى كه اى بلام سلّه نك
هم بولما - سه اوبدان عيد قيلغالى بولا -
دور . سلّه الا - دورغان پولغه نان اليب
كمبغل بلالارغه بيريئك كه اولار اچ

- ۲۲ -

قال - ماسون . سنينك اوبدان دوپانك بار
 يبخشي چپان ينك بار ينكي مسح ينك
 بار . سن اچ قالمايسن يا ساوقدا تونكماي
 سن . ليكن كمبغل بلالار ۴ تونكادورلار
 هم اچ قالادورلار . سن بولارني خوش
 قيلسانك اوزونك ۴ خوش بولورسن .

ج - هان پا - د - شاه ق - لم ك - پيد - ه
 پ - لم - پي ت - كي - ه - م - ل - گت - عا - جز
 س - ببق س - بق - يم ق - لم - دا - كي

۲۷

۱ ۲ ۳

ی = ۱

مو - سي - عي - سي - تعا - لي عليه السلام

خدای تعالیٰ حق دور . حصہ - رت
مو - سی علیہ السلام حق تعالیٰ نینک
پید - غم - بہ - ری - ایر - دی . حصہ - رت
عیسیٰ دنیانینک نوری دور .
موسیٰ اخوند ت - مور - دین سیخ
قید - غان ایکان . چونک اکام نینک ۳
قوی ۲ اینکی و ۱ اطلی بار .

خدا سنی کورادور .

بر اوغری اوز اوغلی نی برلہ الیب بوغ .
مدای اوغورلاغالی چقتی . خرمانغہ یقین
کلکاندہ بر ایکیز یرکا چقیب آدم بار
مو یوق مو دیب هر طرفکا قایلادی
لیکن هیچ کیمرسہنی کورمادی . اول وقت

افینک اوغلی بئر طرف کا قایلما دینک
دیب اتاسی غه ایٹی . قایسی طرف کا قاید .
لامادیم دیب اتاسی سوردی . یوقاریغه
قایلاما دینک خدای تعالی سنی کورادور
دیب بلاسی ایٹی . اوغری بو سورنی
انکلاب قورقوب اوغورلوق قیلمای اویکا
یازیب کتی .

اللہ تعالی حاضر ناظر دور .

۲۸

۴ ۵ ۶ ۷

بو عالمده عادل و عاقلیق آدم لار از
ایکان . بو مملکتده ۴ عابد ۴ عالم کشید .
لار بار . بو عابدنینک عبادتی قایداغ .

بو عابد تولا عاجز ايكان اما حق تعالى غه
راست عبادت قىلادور.

كوچه ده ۶ يا ۷ آدم نينك اوروشوب
تورغانى نى كوردوم . اكام ايتى كه هيچ
قايسى عادل ايماس . انام نينك ۵ توخى .
سى بار . بر توخى نينك ۴ چوجه سى بار .
من برله انارخان چوجه لاركا دان براميز .

سوز	باغ	يول
سوز - نينك	باغ - نينك	يول - نينك
سوز - كا	باغ - قه	يول - غه
سوز - نى	باغ - نى	يول - نى
سوز - ده	باغ - دا	يول - دا
سوز - دين	باغ - دين	يول - دين

باغ - لار - فی		باغ - لار
باغ - لار - دا		باغ - لار - نینگ
باغ - لار - دین		باغ - لار - غه

۲۹

۸	۹	۰	—
نان	نان نینگ	نانیم	نان
قوزی	قوزینگ	قوزیم	قوزی

انار خان برله قوزیسی .

بر کشی نینگ کچیک بر قوزیسی بار
 ایردی . بر کون اول قوزی نینگ اناسی
 کسل بولوب اولدی . ایکا - سی قوزینی اویکا
 الیب کیریپ باقتی . اول اویده انار خان

دېكان تەخمىنەن ۹ ياشار بىر قىز بىلا بار
ايردى . بو بىلا بىچارە يېتىم قوزغىغە سوت
بىرىب انى تولا اوبدان باقتى . اول قوزى
۴ پات نان يېشىنى اورگانىب انار خاننى
كورگانده مە مە دىب ايركاشىب يوكوردى .
بولار بىر بىرىكا تولا امراق بولدىلار . ياز
بولغاندا قوزى ايمدى چونك بولدى دىب
پاتەكا قوشتىلار . ليكن هم انار خان هم
قوزىسى تولا خفە بولدى .

۳۰

كچىك بىر بىلا بولسام ۴
و فقير اويوم تار
من خورسند من و غملىق يوق
پروردكارىم بار

— ۲۸ —

اوز رزقی نی قوچقاچارغه
کیم برکوچی ایکان
شول پرورش قیلغوچی نی
خدایم ایتورمن

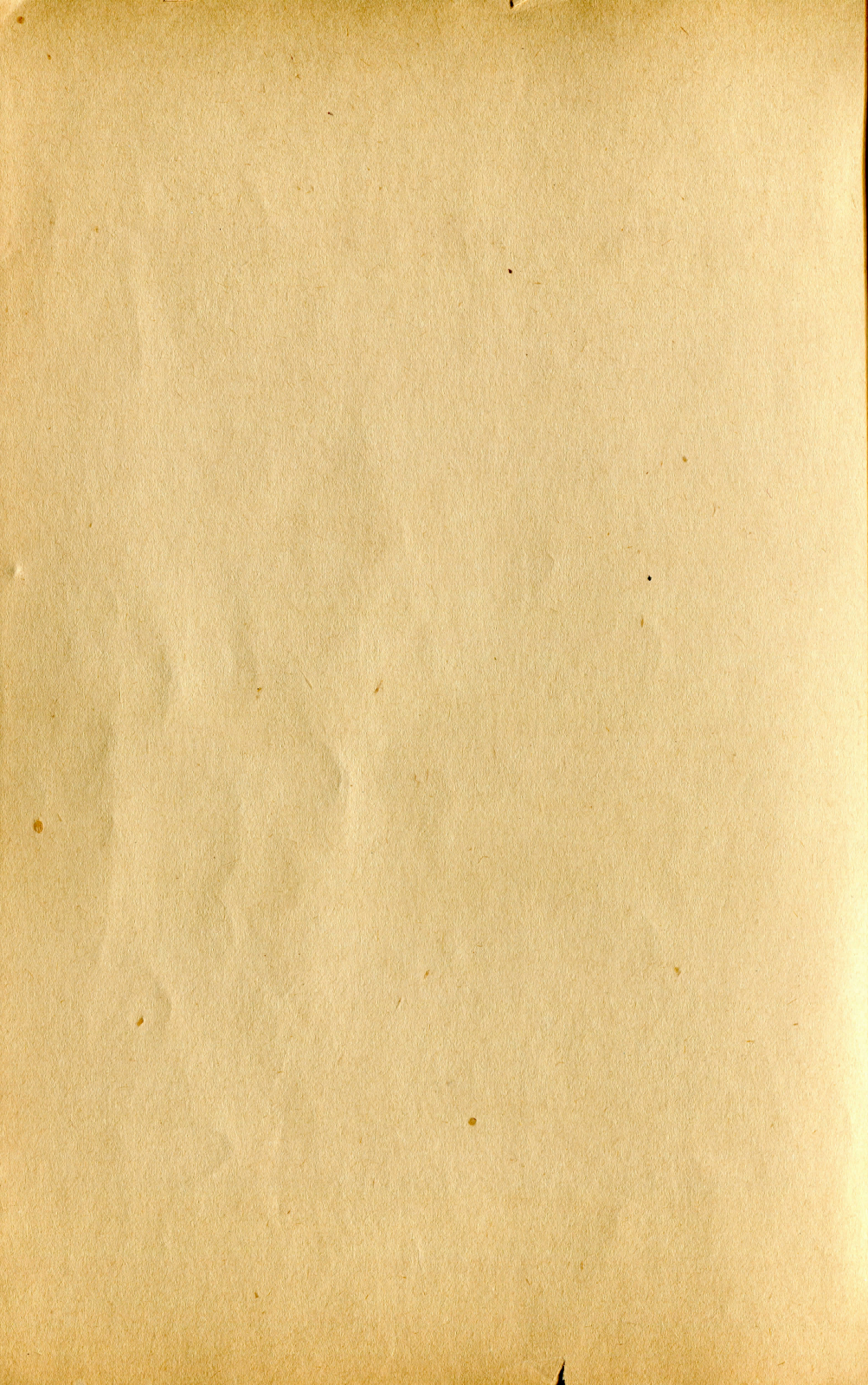
آق ایکی نی هر سوسنکا
کیم انی توقوغان
اول برادور لباسیم نی
من خاطر- جمع نوز من

بر افتابداکی سوسندیک
خدانینک لطفیده
من حمد و شکر ایتورمن
پروردکاریم کا

ا ب پ ت ث ج چ ح خ
 د ذ ر ز ژ س ش ص ص
 ط ظ ع غ ف ق ك گ ل
 م ن و ه ی

دو زیر	—	مدّ	—
زیر	—	تشدید	—
دو زیر	—	حمزه	—
پیش	—	جزم	—
دو پیش	—	زیر	—

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷
 یتہ التہ بش تورث اوج ایکی بر
 ۸ ۹ ۰ ۱۰
 نقط توقوز سکز اون

ئەۋلاد گۈزۈپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە نەقلى، قەدىمىي نەسخە ۋە قوليازمىلار ئاساسىدا

بۇلار ئۆزبېك تىلى

www.ewlat.org

www.uzghurkitabi.com

تۈرۈپتەن ئۆزبېك تىلىنى ئۆزبېك تىلى ئىشلىتىش ئورگانى